

«Pūces mājas» vieta savējiem

ADRESE – PŪCES IELA 8, SPILVE, BABĪTES NOVADS, RĪGAS RAJONS. PROJEKTA AUTORS – ARHITEKTS JURIS ANDERSONS. INTERJERS – ULDIS SOSNOVSKIS, «GRAFUS». KONSTRUKCIJAS – LAURIS INOVSKIS. BŪVUZRAUDZĪBA – VILHELMS LEPERS. VEIDNOTA BETONA ĀRSIENAS – «PERI» VEIDŅU SISTĒMA, «MONOPRO» BETONĒŠANAS DARBI. KOKA ELEMENTU KRĀSOJUMS – «CAPAROL», METĀLA ELEMENTI: CINKOTI VAI KRĀSOTI AR DIVKOMPONENTU ĒMALJU URETOP-50 «RILAK», PLAKANĀ JUMTA SEGUMS – «ICOPAL PINTA POLAR». BETONA KLONA GRĪDA – «MONOPRO». KOKA GRĪDAS – «GRAVAS PRIM» OZOLKOKA DĒĻI; «M&S GRĪDAS» GRĪDU IEKLĀŠANA, EĻĻOŠANA. LOGI – «KRONE» ALUMĪNIJA LOGI UN DURVIS. VENTILĀCIJAS SISTĒMU PROJEKTS – «ARTIVA LTD.». VENTILĀCIJAS IEKĀRTAS – «PAUL WARMERÜCKGEWINNUNG GMBH». KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS PROJEKTS, IERĪCĪBA – «EKOSTANDARTS TEHNOĻĪJAS». APKURE – «JUNKERS» ŠILTUMSŪKNIS, «JAGA» ZEMGRĪDAS RADIATORU SISTĒMA, «UPONOR» CAURUĻVADI UN DETALAS. ELEKTROMONTAŽA – «ELTEKS». MĒBEĻES, IEKŠDURVIS, SIENU PANĒĻI – «ANNA BARONS». APGAISMOJUMS – «FLOS», «KLEWE», «LUMENCENTER», «FAGERHULT». KAMĪNS – «NIBE». SANTEHNIKA – «HANSGROHE», «GUSTAVSBERG», «PAA», «DURAVIT», «ACO». FLĪZES – «FLOR GRES». IEBŪVĒTAS ŽALŪZIJAS – «ALAN LTD.». PROJEKTS – 2007. GADS, BŪVNICĪBA – 2008. GADA JŪNIJS – 2009. GADA DECEMBRIS. OBJEKTA KUBATŪRA – 693.0 M³, LIETDERĪGĀ PLĀTĪBA – 223.6 M², APBŪVES LAUKUMS – 211.2 M². CIEMATA KONCEPTS – WWW.PUCES-MAJAS.LV

Netālu no Rīgas, pa ceļam uz Vārnu krogu meža ielokā top ciemats ar 6 privātmājām. Savējiem. Topošo īpašnieku vietā izvēlēties apjomu un plānojumu, stilu un dizainu vairākām viena kompleksa privātmājām no projekta attīstītājiem ir drosmīgs un riskants solis. Atdeve un izdošanās paredzama, zinot, ka personības ar līdzīgu pasaules uzskatu izvēlas mājokli pēc līdzvērtīgiem kritērijiem. Un kas gan kaimiņu būšanā vienā nelielā ciematā ir nozīmīgāks faktors kā sapratne un draudzīgums!? Uz tādu pilnīgi realizējamu idilli cerīgi raugās «Pūces māju» ciemata attīstītāji. Pirms gada pabeigta pirmā māja. Sākotnēji būvēta pārdošanai, bet dažādi apsvērumi un vēlme aizmukt no pilsētas steigas likusi šeit iemītnāties pašiem apbūves gabala īpašniekiem

un projekta attīstītājiem. Pārējās piecas ēkas, no kurām viena drīzumā būs gatava, iecerētas ļoti pietuvinātā, bet ne identiskā stilistiskajā noskaņā, lai nākotnē, ciemojoties pie kaimiņiem, nerastos sajūta par atrašanos savās mājās. Potenciālie klusuma kārotāji var iepazīties ar attīstītāju apdzīvoto privātmāju, iejusties noskaņā un izsvērt, vai būs rodama organiska saskaņa ar piedāvāto dzīves vides kvalitāti un estētiku ilgtermiņā? Interese esot. Cilvēki ir dažādi, arī tādi, kurus interesē iespēja rīkot saviesīgus pasākumus uz jumta... Lielpilsētās, kur trūkst labiekārtotu zaļo zonu, bohēma uz jumta attaisnojas, tomēr privātmāju ciematā ir plašākas un piemērotākas iespējas. Ēku plānotā novietne paredz pietiekami daudz labiekārtotas, citu kaimiņu

Ēkas apjomu L veida krustojums funkcionāli izmantots, paaugstinot griestus dzīvojamā zonā. Plašie stiklojumi nojaukuši robežu starp iekštelpu un ārpusi.

acīm daļēji slēptas piemājas teritorijas ar daudzveidīgu izmantošanas potenciālu. Paši attīstītāji sevi ironiski dēvē par agresīvajiem minimālistiem, sākot ar vietas izvēli un beidzot ar interjera detaļām. Apbūves gabals ir neliels, un tas dabiski ierobežo ēku skaitu; citu ciematu būvniecība līdzās nav iespējama viena iemesla dēļ - apkārtējais Rīgas pilsētas mežs Babītes novada attīstības plānā nostiprināts kā ilglaicīga mežu teritorija. Eleganto un vienlaikus skopo formu arhitektūras vērtība ir korektās apjomu proporcijas un vizuāli saderīgi, bet pēc struktūras kontrastējoši materiāli. Un detaļu perfekcija. Minimālists nozīmē nevis lietu iznešanu no ēkas, bet šāda dzīves stila piekritējiem atbilstoši izstrādātu kopējo vides projektu - āra un iekšas telpai.

Apskatot attīstītāju pusotra gada garumā apdzīvoto privātmāju - tā ir ģimene ar diviem maziem bērniem, rodas izbrīnas pilni jautājumi: vai jūs šeit arī dzīvojat, kur ir mantas, kur ir ikdienas sadzīves lietas? Ir, bet paslēptas lielākos un mazākos, vienkāršāk un asprātīgāk risinātos grafiski izstrādātos sienas skapjos, kuru vērtnes, atvilktnes, atvāzamās virsmas nav aprietas ar rokturiem, tās atveramas, viegli aizķerot aiz profilētas slīpas maļiņas, jo kāpēc nevajadzīgi bojāt skaistas koka plātnes monolitumu? Visam ir sava vieta, ļaujot elpot telpai un tiem, kas tur uzturas. Virsmu faktūrā fasādē un interjerā dominē minimālists, vietu atvēlot ierobežotai materiālu paletei - betonam, kokam un stiklam. Arhitekts Juris Andersons uzsver, ka reti nākas redzēt tik sagatavotu pasūtītāju, kas pie

arhitekta ierodas ar pilnībā formulētu priekšstatu par ēku funkciju un formu un ļoti labiem klasiskā minimālista arhitektūras piemēriem, identificējot vēlamās noskaņas. Arhitekts uzdod jautājumu un arī atbild: - Kas gan varētu būt kopīgs labas arhitektūras paraugiem glancētajos, speciālistu aprobētajos starptautiskajos žurnālos? Tas ir izglītots pasūtītājs. Pat tad, ja šāds pasūtītājs ir uzbūvējis divas spožas ēkas un projektus izstrādāt aicinājis divus dažādus arhitektus, abas ēkas nokļūst uzmanības lokā kā labas prakses paraugi. Bet jāvirās arī no otras galējības - pasūtītājs nedrīkst projektēt. Izstrādājot «Pūces māju» projektu, pasūtītājs un arhitekts strikti ievēroja katrs savas kompetences robežas, sa-prototies no pusvārda. Ēkas apjomu L veida

krustojums funkcionāli izmantots, paaugstinot griestu dzīvojamajā zonā, kas kalpo arī viesu uzņemšanai. Gaisīgums un atvērtība divu stāvu augstumā uzsvēr centrālās telpas nozīmīgumu. Atvērtā plānojuma princips telpai piekļāvis virtuves zonu, bet plašie stiklojumi nojaukuši robežu starp iekštelpu un ārpusi. Pret iebraucamo ceļu vērsta siena ir veidota akla, kļūstot par fonu mājas kinozālei, divi logi sienā izvietoti otrā stāva līmenī. Aiz virtuves zonas - saimnieku vannas istaba un guļamistaba, taču, ja durvis uz šo daļu ir aizvērtas, gandrīz nekas neliecina par telpu tālāk. Delikāta norobežošanās iespēja radīta arī viesistabas atdalīšanā no ieejas gaitēņa un kāpnēm uz otro stāvu - bērnu apartamentiem. Bidāma masīvkoka paneļa siena ar skaņu izolējošu funkciju ļauj telpā paildzināt viesības, netraucējot naktsmieru pārējā mājas daļā.

Ēka ir atvērta gaismai un caurskatīšanai katra apjoma garenvirzienā, plānots tā, lai saule savās dienas gaitās izsauļo visas telpas, lai dienas gaismas netrūku arī mākoņainā laikā. Jebkur ir iespēja apstāties un ar vienu asu skatienu aptvert teritoriju un telpas visdažādākajos rakursos. Rodas jautājums - un kā ar loģisko vēlmi privāto dzīvi norobežot no kaimiņiem? Arhitekts uzdevumu atrisinājis ar niansēm telpu plānojumos un iecerēto ciemata ēku novietni attiecībā vienai pret otru - kaimiņi redz citu māju

Paši attīstītāji sevi ironiski dēvē par agresīvajiem minimālistiem, sākot ar vietas izvēli un beidzot ar interjera detaļām. Minimālists nozīmē nevis lietu iznešanu no ēkas, bet šāda dzīves stila piekritējiem atbilstoši izstrādātu kopējo vides projektu.

aklās sienas, taču pilnībā svešiem skatieniem ir slēptas guļamistabas; katrai ēkai organizēts arī neliels iekšpagalms, kas nav pārskatāms no blakus teritorijas.

«Pūces mājās» pirmā līmeņa apjoma izbūvei izmantotais monolītais dekoratīvais betons uzskatāmi demonstrē materiāla piemērotību kamerstila objektiem. Fasāžu rakstam ir industriāla izcelsme un precīzi aprēķināts simetrisks ritms; celtniekiem nācās papulēties, lai veidņu savilcējtapu un savienojumu šuvju nospiedumi betona virsmā veidotu projektā paredzēto grafisko ritmu. Pat betona iestrādes tehnoloģija - vibrēšana - tika precizēta līdz sekundeī. Tāpat skrūves, ar kurām piestiprināti apšuvuma dēļi otrā stāva koka karkasam, veido precīzas, vertikālas slejas. Varbūt, ja pasūtītājs nepievērstu uzmanību šim niansēm, tās arī nepamanītu, taču izjūtas nav apmānāmas - jau ienākot teritorijā, nevilšus rodas asociācijas ar kārtību, kas nav vienkārša, bet detaļās pamatota.

Betons kā materiāls ir pasūtītāja kaislība, tiek minētas neskaitāmas vizuālās un funkcionālās materiāla priekšrocības, betons ir stilīgs un praktisks vienlaicīgi. Un tas nav noliedzams, šajā ēkā betons ir atdzīvojis un kļuvis par modernu latviskās būvtradīcijas izteiksmes līdzekli. Kā viena no priekšrocībām tiek uzsvērta betona grīdas siltuma akumulācijas spēja un perfektais izskats, kas panākts, tonējot to masā un pārklājot ar polimēru aizsargkārtu. Ziemā betonu silda zemgrīdas apkure, vasarā - saule. Pietiekami komfortabli staigāšanai basām kājām. Domājot ilgtermiņā par vizuālu svaiguma saglabāšanu fasādē, betona virsma pārklāta ar šķīdumu, kura sastāvā ir silikons, no lietus ūdens šlakstiem fasādi sargā oļu pārberuma josla.

Proporcijās pieskaņotais otrā stāva koka apjoms izlīdzina betona skarbumu un ieraksta ēku vidē. Vairākkārt eksperimentējot ar pigmentu sastāvu, radīts tonis ar vislielāko pietuvinājumu priežu stumbra niansēm un mainīgumu atkarībā no diennakts stundas un apgaismojuma. Projektēšanas laikā pārdomāti un izstrādāti inženierisriņājumi sevi apliecinājuši kā ekonomiskas ekspluatācijas garantu.

Apkurei izmantoti atjaunojamie enerģijas resursi - siltumsūkņi, kas kombinēti ar siltu grīdu sistēmu un pie logu ailām grīdas pirāgā iebūvētiem konvektoriem, lai ziemā uzturētu siltuma komfortu pie stiklu vitrinām. Vēl lielākas atdeves sasniegšanai citās ēkās konvektori tiks aprikoti ar iebūvētiem ventilatoriem. Pat aukstākajās ziemas naktīs nav bijusi nepieciešamība pēc papildu apsildes, kamins kurināts noskaņai un omulībai. Energoaudits ēkai nav veikts, toties ir zināmas kopējās elektropatēriņa izmaksas -

vidēji 80 lati mēnesi (ziemā vairāk, vasarā mazāk), ietverot apgaismojumu, virtuves sadzīves tehnikas izmantošanu, bioloģiskās attīrīšanas iekārtu un siltumsūkņa darbību, kā arī gaisa rekuperācijas iekārtas darbību ziemā. Ņemot vērā plašos stiklojumus fasādē, platību un kubatūru, izmaksu summa nūdien uzskatāma par nelielu. Tātad arī potenciālie pārējo ēku īpašnieki var rēķināties ar ekonomiskām komunālo pakalpojumu izmaksām, jo būvniecības tehnoloģijas visur būs identiskas. Konstruktīvi pirmā stāva apjoms tapis no gāzbetona blokiem ar betona čaulu, kopējais sienas biezums - 50 cm. Siltinājums nav

izmantots, citējot pasūtītāju, lietota «antipeļu sistēma» - gāzbetonā un betonā peles nekad neierīkos midzeņus, bet vatē tos varot atrast. Siltumizolācijas slānis lietots otrā stāva apjomam sienu pirāgā izbūvē, kuram pamatu veido koka karkass. Siltināti arī abu apjomu savietotie plakanie jumti. Nav notekrenes. Ar gaišu ruberoidu, lai vasarās nesakarst, pārklātajā jumtā iestrādāta apslidāma ūdens notece, kas savāc lietus ūdeni un aizvada to kanalizācijas sistēmā. Ēkai piemeklētas energoefektīvas stiklotās fasāžu konstrukcijas un logi ar alumīnija profiliem, īpašie stikli sargā telpas no pārkaršanas vasarā, un tiem ir ultravioleto staru

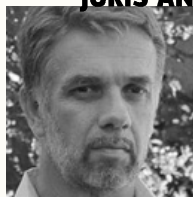

aizsardzības pārklājums. Būvniecības laikā rūpīgi piestrādāts, lai novērstu jebkādu termisko tiltu rašanos.

«Pūces māju» arhitektam un pasūtītājam ir vienots uzskats par iespēju veikt korekcijas tikai un vienīgi projekta stadijā, jo prakse pierādījusi, ka optimizācija būvniecības laikā vai citu ekonomiskāku risinājumu izmantošana, nekā paredzēts projektā, tik un tā rezultātā izmaksā vairāk. Jebkurai sīkākajai izmaiņai būvniecības gaitā ir sniega bumbas efekts: mainot vienu lietu, jāmaina nākamā, un tā bez gala. Projektam jābūt detalizētam līdz sīkākajai niansei, līdz flīžu izklājuma rakstam un grīdas listiņu iestrādei. Kā mācību grāmatai. Topošā ciemata «Pūces mājas» vienreizīgums nav šajā vienā mājā, visā pilnībā tas atklāsies sešu ēku kopīgajā siluetā un ritmā. ▲

JURIS ANDERSONS 20.01.1957.

1980. gadā beidzis RPI Arhitektūras fakultāti. Vairākkārtējs LAS jauno arhitektu konkursu laureāts. LAS biedrs no 1983.gada. Kopš 1993. gada arhitekta privātprakse. Galvenokārt projektē individuālās dzīvojamās ēkas. Glezno. Izstādēs piedalās no 2003.gada.

Visam ir sava vieta, ļaujot elpot telpai un tiem, kas tur uzturas. Virsmu faktūrā fasādē un interjerā dominē minimālisms un detaļu perfekcija, vietu atvēlot ierobežotai materiālu paletei – betonam, kokam un stiklam.

OWL'S HOUSE – PLACE FOR ONE'S OWN PEOPLE

Not far from Riga, nearby a forest a village with six detached houses is being built - for one's own people. To choose volume and room plan, style and design for several private house of one and the same complex is a risky step from developers' point of view. A good feedback and stroke of luck may be expected if one is sure that personalities with similar tastes will choose a home according to the same criteria. The house is open to light and transparency on the longitudinal axis of each volume, and during day the sun enters into all rooms. One may stop in any place and quickly encompass the whole territory and all rooms with one view from most different angles. A question arises - what about the logical wish to fence off one's private life from neighbours? Architect has solved this task with nuanced room plans and placement of planned village buildings in relation to each other: neighbours see 'blind walls' of other houses while bedrooms are fully hidden from strangers' glances. Each building has a small inner yard, too, unseen from adjoining territory. Developers call themselves aggressive minimalists, starting with the choice of place for the village and ending with interior details. The value of elegant yet modest architectural forms is correct volume proportions, application of materials with contrasting structure and perfection of details. Minimalism does not mean bringing things out of the building, but a fully defined concept of building's function and form, confining the choice of materials to concrete, wood and glass. Concrete, as a material, stylish and practical at the same time, is the client's passion. In winter concrete is warm due to subfloor heating, and in summer because of the sun. It is comfortable for walking barefoot. The building has energoeffective glazed facade constructions and windows with aluminium profiles; special glass protects rooms from overheating in summer and includes UVB protection. The architect and the client has a united view on the possibility to carry out corrections only in designing stage because practice has proved that optimisation during building or using other solutions, more economical than planned, will result in more expenses. Any tiniest change during construction has a snowball effect: when changing one thing the next one has to be changed, too, and so on. A project should be as detailed as possible, up to tile layout ornament and floor laths. The uniqueness of the emerging village 'Owl's Houses' does not hide in a single building but will eventually unfold in the common silhouette and rhythm of all six buildings. **AGRITA LÖSE**

